

Obsahová náplň prípravného vzdelávania čakatel'ov zabezpečeného Justičnou akadémiou Slovenskej republiky

Prípravné vzdelávanie justičných čakatel'ov

Prípravné vzdelávanie justičných čakatel'ov sa bude konať spravidla 1 krát štvrťročne formou štvordňových odborných sústrezení.

Obsahové zameranie odborných sústrezení justičných čakatel'ov je rozdelené do šiestich ucelených blokov/zameraní:

1. *Vstupné vzdelávanie.*
2. *Kultiváciu osobnosti, vzdelávanie z oblasti psychológie, etiky, rétoriky, komunikácie s verejnosťou a médiami, cvičné psychologické testy, praktické cvičenia na záťažové situácie pre budúcu funkciu sudcu a prokurátora.*
3. *Vzdelávanie v oblasti súkromného práva (občianske právo, rodinné právo, pracovné právo, obchodného právo).*
4. *Vzdelávanie v oblasti verejného práva (trestné právo, finančné právo, ústavné právo, správne právo).*
5. *Vzdelávanie v oblasti medzinárodného práva a európskeho práva.*
6. *Praktické cvičenia z pozitívnoprávnych oblastí práva.*

Na záverečnom odbornom sústrezení sa každý justičný čakatel' podrobí odbornému písomnému testu, ktorý bude pozostávať z problematiky odprezentovanej počas celého prípravného vzdelávania s cieľom úspešne vykonať odbornú justičnú skúšku. Justičný čakatel' je povinný absolvovať 16 dní prípravného vzdelávania v rámci kalendárneho roka. Justičná akadémia Slovenskej republiky vyhotoví osvedčenie o reálnej účasti justičného čakatel'a na prípravnom vzdelávaní bezprostredne po ukončení každého sústrezenia a tieto zašle príslušným predsedom krajských súdov a krajským prokurátorom. Osvedčenia o účasti budú jedným z podkladov pre vypracovanie hodnotenia nadriadeného k samotnému návrhu na vykonanie odbornej justičnej skúšky.

1. Vstupné vzdelávanie

Oblasť úpravy:

- pôsobnosť prokurátora/sudcu v oblasti trestnej a netrestnej, organizácia a riadenie práce na súde a prokuratúre,
- kancelársky a spravovací poriadok súdov,
- spisová služba,
- organizačné pokyny a príkazy GP SR,
- metodické usmernenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, statusové zákony súdov a prokuratúry (vybrané ustanovenia Zákonníka práce a Zákona o štátnej službe),
- disciplinárna zodpovednosť sudcov a prokurátorov,
- práca s počítačom, právnickými softvérmi a internetom,
- zákon o slobodnom prístupe k informáciám a zákon o ochrane osobných údajov,

- vyhľadávanie medzinárodných zmlúv, právnych predpisov a rozhodnutí súdov,
- využiteľnosť judikatúry slovenských súdov, judikatúry ESĽP a ESD.

2. Kultivácia osobnosti, vzdelávanie z oblasti psychológie, etiky, rétoriky, komunikácie s verejnosťou a médiami, cvičné psychologické testy, praktické cvičenia na záťažové situácie pre budúcu funkciu sudcu a prokurátora

Oblasť úpravy:

- psychologické aspekty výkonu funkcie prokurátora/sudcu a správanie v záťažových situáciách – súčasťou tohto vzdelávania by boli špeciálne výcviky asertivity, relaxačných techník a pod.,
- etické normy (osobnosť prokurátora/sudcu, profesijná etika prokurátora/sudcu, správanie a vystupovanie na verejnosti a prezentácia práce prostredníctvom médií,
- postavenie a zodpovednosť prokurátora/sudcu v nadväznosti na etické normy, atď.),
- rétorika a profesionálna komunikácia na pracovisku, krízová komunikácia, vedenie pracovných porád.

3. Vzdelávanie v oblasti súkromného práva (občianske právo, rodinné právo, obchodné právo)

Pozornosť bude venovaná najmä zneniu otázok v jednotlivých oblastiach práva, ktoré budú predmetom ústnej časti odbornej justičnej skúšky a rozboru aktuálnej judikatúry v jednotlivých oblastiach práva.

Oblasť úpravy:

Občianske právo hmotné

- Občianskoprávne vzťahy (subjekty občiansko-právnych vzťahov, predmet, obsah, výkon a ochrana, osobnostné práva, zastúpenie, význam času).
- Právne skutočnosti (skutočnosti, právne úkony - náležitosti, obsah, následky vadnosti, udalosti, fikcie).
- Vecné práva (vlastnícke právo - nadobúdanie, ochrana, podielové a bezpodielové spoluvlastníctvo, vecné bremená, záložné právo).
- Dedičské právo (predpoklady dedenia, vydedenie, dedenie zo zákona, dedenie zo závetu, ochrana oprávneného dediča).
- Záväzkové právo (vznik, zmena, zabezpečenie, zánik, záväzky z jednotlivých právnych úkonov, záväzky zo spôsobenej škody a bezdôvodného obohatenia).
- Právo duševného vlastníctva (subjekty, obsah, autorské právo, priemyselné a obchodné práva).

Občianske právo procesné:

- Základné znaky civilného konania (princípy, právomoc, príslušnosť súdu, účastníci konania, zastúpenie, účasť prokurátora, predbežné opatrenia).
- Konania na súde prvého stupňa (návrh na začatie konania, dispozičné úkony účastníkov, úkony súdu, procesné podmienky konania, prekážky postupu konania, príprava pojednávania, konanie s pojednávaním a bez pojednávania, dokazovanie, skrátene konania, súdne rozhodnutia, trovy konania).
- Opravné prostriedky (námiety, odvolanie, obnova konania, dovolanie, mimoriadne dovolanie).

Rodinné právo:

- Rodičia a deti (určenie a zapretie rodičovstva, osvojenie, výchova, zastupovanie dieťaťa správa majetku dieťaťa, náhradná rodičovská starostlivosť).
- Výživné (vznik, rozsah, zánik vyživovacej povinnosti, jednotlivé druhy vyživovacích povinností).

Pracovné právo:

- Pracovný pomer (vznik, zmena, zánik, neplatné skončenie pracovného pomeru a nároky z neho vyplývajúce).
- Náhrada škody (všeobecná zodpovednosť zamestnanca za škodu, zodpovednosť za schodok a za stratu zverených predmetov, rozsah zodpovednosti, osobitné druhy zodpovednosti zamestnávateľa za škodu voči zamestnancovi).

Obchodné právo:

- Záväzkové právo (vybrané typy zmlúv podľa Obchodného zákonníka - kúpna zmluva, zmluva o dielo, prepravná zmluva, zasielateľská zmluva a iné, poznatky aplikačnej praxe.).
- Právo obchodných spoločností (obchodný podiel v s.r.o. (exekúcia, BSM, vydržanie, založenie).
- Vznik obchodných spoločností.
- Zrušenie a zánik obchodných spoločností.
- Obchodný register (vznik, zmena a zánik podnikateľského subjektu).
- Konkurzné právo (procesné ustanovenia konkurzného práva a O.s.p., spory o právnu neúčinnosť právnych úkonov so zameraním na poznatky z rozhodovacej činnosti, spory o určenie pohľadávok so zameraním na poznatky z rozhodovacej činnosti, postavenie prokurátora v konkurznom konaní, riadne a mimoriadne opravné prostriedky).

4. Vzdelávanie v oblasti verejného práva (trestné právo, finančné právo, ústavné právo, správne právo)

Pozornosť bude venovaná najmä zneniu otázok v jednotlivých oblastiach práva, ktoré budú predmetom ústnej časti odbornej justičnej skúšky a rozboru aktuálnej judikatúry v jednotlivých oblastiach práva.

Oblasť úpravy:

Trestné právo

Trestný zákon –

- Základné zásady trestnej zodpovednosti (pojmy trestného činu, základné znaky skutkovej podstaty trestného činu, náležitosti trestnoprávnej zodpovednosti, okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu, zánik trestnosti a trestu)
- Druhy a ukladanie trestov a ochranných opatrení podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. (druhy trestov a ochranných opatrení, zásady pre ich ukladanie, výmery trestov, ukladanie úhrnného a súhrnného trestu, aplikácia asperačnej zásady a zásady „ trikrát a dost“, podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody).
- Osobitné ustanovenia o trestnom stíhaní mladistvých, výklad pojmov podľa piatej hlavy všeobecnej časti Trestného zákona (vymedzenie pojmu „mladistvý a vek blízky veku mladistvého“, základné zásady trestnej zodpovednosti mladistvých, osobitosti postavenia mladistvých v Trestnom zákone, výchovné opatrenia voči mladistvým, ukladanie trestov mladistvým).
- Trestné činy proti životu a zdraviu, trestné činy proti rodine a mládeži, trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti (priblíženie skutkových podstát jednotlivých najdôležitejších trestných činov z prvej, druhej a tretej hlavy osobitnej časti Trestného zákona, s poukázaním a dôrazom na novú právnu úpravu niektorých skutkových podstát zakotvených v rekodifikovanom Trestnom zákone č. 300/2005 Z. z.).
- Trestné činy proti majetku, trestné činy hospodárske, trestné činy všeobecne nebezpečné a trestné činy proti životnému prostrediu (priblíženie najdôležitejších skutkových podstát zo štvrtej, piatej a šiestej hlavy osobitnej časti trestného zákona, so zameraním na niektoré nové a upravené skutkové podstaty zakotvené v Trestnom zákone č. 300/2005 Z. z.).
- Trestné činy proti republike, trestné činy proti ľudskosti a trestné činy vojnové, trestné činy proti verejnému poriadku a trestné činy proti iným právam a slobodám (priblíženie najdôležitejších skutkových podstát zo siedmej, ôsmej, deviatej a dvanástej hlavy osobitnej časti Trestného zákona).

Trestný poriadok -

- Základné zásady trestného konania, pôsobnosť a príslušnosť súdov, strany v trestnom konaní, vylúčenie orgánov činných v trestnom konaní, súdu a iných osôb, obhajca, poškodený, splnomocnenec poškodeného a zúčastnenej osoby, úkony trestného konania (úvod k trestnému poriadku, vysvetlenia

najdôležitejších zásad trestného konania a všetkých základných procesných pojmov).

- Zaistenie osôb a vecí (dôvody a trvanie väzby, nahradenie väzby, zadržanie, domové a osobné prehliadky, vstup do obydlija, zabezpečovanie informácií, zadržanie a otvorenie a zámena obsahu zásielok).
- Dokazovanie v trestnom konaní (dokazovanie všeobecne, svedkovia, znalci a odborná činnosť, ostatné dôkazné prostriedky).
- Jednotlivé fázy trestného konania , prípravné konanie, konanie pred súdom (prípravné konanie – vyšetrowanie, hlavné pojednávanie a jeho priebeh, spôsob rozhodnutia súdu na hlavnom pojednávaní, verejné a neverejné zasadnutie).
- Rozhodnutia v trestnom konaní a opravné prostriedky (spôsoby rozhodovania, rozsudok, uznesenie, príkaz, právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí, opravné prostriedky proti jednotlivým druhom rozhodnutí, oprávnené osoby, lehoty, konanie o nich a spôsoby rozhodnutia o opravných prostriedkoch).
- Mimoriadne opravné prostriedky (obnova konania, dovolanie, zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní a spôsoby rozhodovania o nich).
- Osobitné spôsoby konania a výkon jednotlivých druhov trestov a ochranných opatrení (konanie proti mladistvým, konanie proti ušlému, dohoda o vine a treste, výkon jednotlivých druhov trestov a ochranných opatrení).

Správne právo:

- Správny poriadok.
- Piata časť OSP (SPRÁVNE SÚDNICTVO).
- Daňové zákony a konanie podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní a poplatkov (daňový poriadok).
- Postup stavebných orgánov v stavebnom konaní, prokurátorský dozor a súdny prieskum v stavebných veciach.
- Konanie vo veciach katastra podľa katastrálneho zákona, prokurátorský dozor a súdny prieskum vo veciach katastra.
- Služobný pomer (zákon o štátnej službe, štátna služba policajtov, colníkov, vojakov).
- Rozhodovanie obcí a VÚC (pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy).
- Rozhodovanie v sociálnej agende.
- Rozhodovanie vo veciach azylu a cudzineckých vecí.

Ústavné právo:

- Deľba moci, princípy slovenského konstitucionalizmu (osobitne právny štát).
- Ústavná úprava základných práv a slobôd (osobitne právo na súdnu ochranu), ústavné postavenie súdov a prokuratúry.
- Ústavne princípy tvorby zákonov, legislatívny proces.
- Postavenie Ústavného súdu a konanie pred ústavným súdom a vzťah súdov a prokuratúry k ostatným ústavným orgánom.

5. Vzdelávanie v oblasti medzinárodného práva a európskeho práva

Pozornosť bude venovaná najmä zneniu otázok v jednotlivých oblastiach práva, ktoré budú predmetom ústnej časti odbornej justičnej skúšky a rozboru aktuálnej judikatúry v jednotlivých oblastiach práva. Osobitne budú zaradené prednášky k základom práva EÚ.

Oblasť úpravy:

- Vzťah medzinárodného, európskeho a vnútroštátneho práva.
- Zásady aplikácie medzinárodného a európskeho práva a ich prameňov.
- Medzinárodné právo súkromné a procesné (výklad k vybraným ustanoveniam zákona č. 97/1963 Z. z. o medzinárodnom práve - súkromnom a procesnom, aplikácia medzinárodných dohovorov).
- Európske medzinárodné právo súkromné (nariadenie č. 44/2001 a ďalšie) Vybavovanie dožiadaní z cudziny a právna pomoc, doručovanie písomností.
- Európske a medzinárodné právo trestné (medzinárodný zatýkací rozkaz, vydávacia väzba, európsky zatýkací rozkaz a pod.).
- V rámci tejto oblasti vzdelávania budú do programu zaradené aj ďalšie aktuálne témy z obchodného a správneho práva EÚ.

6. Praktické cvičenia z pozitívnoprávnych oblastí práva

Oblasť úpravy:

- Modelové pojednávanie justičných čakaťelov a rozbor procesných postupov v rámci pojednávanej problematiky v trestných a netrestných veciach a konzultáciami s prítomnými odbornými garantmi, písanie rozhodnutí a ich rozbor s prítomnými odbornými garantmi.
- Cvičenia zamerané na prípravu a úspešné vykonanie písomnej a ústnej časti odbornej justičnej skúšky.
- Praktické cvičenia z pozitívnoprávnych oblastí práva, nácvik zručností v pojednávacej miestnosti, osvojenie si procesných postupov a návykov nevyhnutných pre výkon funkcie sudcu a prokurátora, rozbor praktických prípadov v trestnej a netrestnej oblasti, vyhotovovanie rozhodnutí v trestnej a netrestnej oblasti.